

OBRAĆANJE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

PREDSEDNIK

Aruša, Hag, 8. jun 2016.

Obraćanje Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija Sudija Theodor Meron Predsednik Mehanizma za međunarodne krivične sudove 8. jun 2016.

Gospodine predsedniče, ekscelencije, dame i gospodo:

Čast mi je da se danas ponovo pojavim pred vama kako bih vas izvestio o radu Mehanizma za međunarodne krivične sudove.

Pre svega, međutim, želeo bih da čestitam Njegovoj ekscelenciji, g. Françoisu Delattreu, ambasadoru Francuske, na tome što je njegova zemlja preuzela predsedavanje Savetom bezbednosti. Kao stalna članica Saveta bezbednosti, Francuska igra ključnu ulogu u pitanjima međunarodnog pravosuđa i ja joj od sveg srca želim uspeh u predsedavanju ovim Savetom.

Takođe bih želeo da izrazim svoju zahvalnost neformalnoj Radnoj grupi Saveta bezbednosti za međunarodne sudove, te da se posebno zahvalim Urugvaju koji je preuzeo predsedavanje ovom grupom. Veoma se radujem što ću u budućnosti sarađivati s njegovom ekscelencijom ambasadorom Elbiom Rosselijem i ministarkom Patriciom Benítez.

Pogrešio bih kad ne bih ponovo izrazio svoju iskrenu zahvalnost na pomoći koju Mehanizmu pruža Služba za pravne poslove, a posebno podsekretar za pravne poslove i pravni savetnik Ujedinjenih nacija, g. Miguel de Serpa Soares, sjajni saveznik međunarodne pravde, zatim pomoćnik generalnog sekretara za pravne poslove, g. Stephen Mathias, kao i njihov ceo tim.

Na kraju, želim da odam priznanje predsedniku MKSJ, Carmelu Agiusu, kao i novom tužiocu Mehanizma, koji je i dugogodišnji tužilac MKSJ, g. Sergeu Brammertzu. Zadovoljstvo mi je što se danas s njima obojicom pojavljujem pred ovim Savetom.

Gospodine predsedniče, ekscelencije, imao sam čast da se pojavim pred ovim Savetom pre šest meseci, dok je Mehanizam prolazio kroz prvi proces procene njegovog rada od strane ovog Saveta. Cenimo smernice i uputstva Saveta u vezi s našim budućim radom, izložene u Rezoluciji 2256 (2015), i posvetili smo im pažnju, kao što se vidi iz mog pisanog izveštaja.

Proteklih šest meseci obeležilo je više značajnih događaja u radu Mehanizma.

Žalbeno veće MKSJ je 15. decembra 2015. izreklo presudu u predmetu protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića, naloživši ponavljanje suđenja. U skladu s Prelaznim odredbama, za to ponovno suđenje nadležan je Mehanizam. Taj predmet sam dodelio tročlanom sudskom veću i pretpretresni postupak je uveliko u toku.

Tokom marta pred MKSJ su izrečene su dve važne prvostepene presude, u postupcima protiv Radovana Karadžića i Vojislava Šešelja. Predžalbeni postupci u ovim predmetima već su započeti pred Mehanizmom, gde sam imenovao sudije u sastav dva žalbena veća koja će postupati u ovim predmetima.

Tokom predžalbenog postupka u ovim predmetima, kao i tokom pretpretresnog postupka u predmetu protiv g. Stanišića i g. Simatovića, veća su pozvana da se u punom sastavu uključe u rešavanje zahteva samo u meri u kojoj to eventualno bude potrebno, što je praksa kojom se znatno smanjuju troškovi sudskih aktivnosti.

Osim ova tri predmeta koja sam upravo pomenuo, sudije Mehanizma i dalje odgovaraju na širok spektar zahteva za različite oblike pomoći, radeći na pitanjima u rasponu od zahteva za pomoć nacionalnim pravosudnim vlastima do podnesaka s navodima o nepoštovanju suda, i tokom izveštajnog perioda izdale su gotovo 200 odluka i naloga. Od Republike Koreje do Portugala i od Madagaskara do Urugvaja, sudije Mehanizma su bile aktivne tokom celog izveštajnog perioda, radeći na daljinu od svojih kuća i kancelarija širom sveta, izvršavajući svoje pravosudne funkcije pažljivo i marljivo, ispunjavajući najviše moguće standarde.

* * *

Tokom ovog izveštajnog perioda ostvareno je više značajnih pomaka i u drugim oblastima iz nadležnosti Mehanizma.

Zatvaranjem MKSR u decembru 2015. godine, Mehanizam je preuzeo nadležnost nad preostalim funkcijama MKSR počevši od 1. januara 2016. Još jednom, prenos tih funkcija obavljen je neometano. Na Mehanizmu su trenutno u toku pripreme za preseljenje u novo sedište Ogranaka u Arushi kasnije tokom ove godine, jer se projekat izgradnje približava kraju. Duboko smo zahvalni na podršci Vlade Ujedinjene Republike Tanzanije i kontinuiranoj pomoći koju dobijamo od različitih službi Sekretarijata Ujedinjenih nacija u vezi s izgradnjom novog, minimalističkog objekta u kojem će biti smešten ogranak u Arushi.

Mehanizam nastavlja da ostvaruje značajan napredak na više drugih polja, od prenosa spisa međunarodnih sudova na Mehanizam i stalnih napora da se olakša pristup spisima međunarodnih sudova do poboljšanja procesa koji se odnose na pružanje pomoći nacionalnim pravosudnim sistemima. Pravni i regulatorni okvir Mehanizma je tokom izveštajnog perioda učvršćen i uvećan nedavnim izmenama i dopunama Pravilnika o postupku i dokazima i izdavanjem više novih uputstava i smernica. U Holandiji je usvojen zakon koji pruža nacionalnu zakonsku osnovu za provođenje odredbi Sporazuma o sedištu suda sa Holandijom i očekuje se da ovaj Sporazum uskoro stupi na snagu.

Mehanizam takođe i dalje ima korist od redovnih provera koje vrši Služba za internu kontrolu, i lično sam uključen i angažovan u aktuelnoj studiji u vezi s upravljanjem i institucionalnom kulturom. Kao što je bio slučaj sa procesom razmatranja ostvarenog napretka, uveren sam da ćemo i putem ovog procesa steći dragoceni uvid u to kako Mehanizam može postati još bolji. U međuvremenu, mi i dalje nastojimo da povećamo efikasnost na najveću moguću meru i primenjujemo nove i inovativne pristupe u našem radu, tako što, na primer, istražujemo načine za korišćenje internet *cloud* tehnologije i rada na daljinu kako bi se olakšao rad sudija koji obavljaju svoje funkcije na daljinu.

* * *

Gospodine predsedniče, ekscelencije, kao što se mnogi od vas možda sećaju, kada sam se prethodni put pojavio pred vama u decembru, tadašnji tužilac Mehanizma, g. Hassan Bubacar Jallow, izvestio je da je jedan od optuženih pred MKSR koji je bio u bekstvu, g. Ladislav Ntaganzwa, uhapšen. To je predstavlja značajno dostignuće, ne samo za Mehanizam, već i za međunarodno pravosuđe i sve one koji nastoje da se obezbedi da oni koji su krivi snose odgovornost.

Tokom marta, i u skladu s nalogom MKSR o prosleđivanju ovog predmeta Republici Ruandi, g. Ladislav Ntaganzwa je prebačen u Ruandu. U skladu sa svojim Statutom, Mehanizam već vrši nadzor postupka koji se protiv g. Ntaganzwe vodi u Ruandi zahvaljujući pomoći osoba iz Kenijske sekcije Međunarodne komisije pravnikar koje vrše nadzor ovog suđenja. Nadzor ostalih predmeta koji su prosleđeni Ruandi i Francuskoj je u toku.

S preostalim osam optuženih koji su u bekstvu, od kojih se njima trojici treba suditi pred Mehanizmom, aktivnosti Mehanizma na pronalaženju optuženih koji su u bekstvu se nastavljaju pod sposobnim rukovodstvom novog tužioca Mehanizma, g. Sergeja Brammertza. Međutim, mi to ne možemo uraditi sami. Kontinuirana podrška i angažovanje država članica u vezi s aktivnostima na pronalaženju su od presudne važnosti ukoliko želimo da obezbedimo da preostali optuženi koji su u bekstvu budu uhapšeni i da tako ispunimo jednu od suštinskih funkcija koja nam je poverena.

Mehanizam se takođe oslanja one države koje su pristale da izvršavaju kazne koje su izrekli MKSR, MKSJ i sâm Mehanizam i na tome im je duboko zahvalan. Sa zadovoljstvom mogu da izvestim da je sa Republikom Mali nedavno sklopljen novi sporazum o izvršenju kazni. Taj novi sporazum odražava najbolju praksu na polju pritvora, uključujući i Pravila Nelsona Mandele koja je Generalna skupština Ujedinjenih nacija usvojila prošlog decembra.

Iskreno se nadam da će, kako budemo napredovali, i druge države načiniti iskorak i sklopiti takve sporazume o izvršenju kazni i tako pomoći da se proširi sposobnost Mehanizma za izvršenje kazni, koji je od ključne važnosti. U međuvremenu, želeo bih da odam priznanje za važnu saradnju i podršku koju dobijamo od Vlade Republike Senegal, dok se preduzimaju poslednji koraci ka početku izvršenja kazni u toj državi.

Mehanizam nastavlja da istražuje mogućnosti kako bi odgovorio na sve hitniju situaciju u vezi s malim brojem pojedinaca u Arushi koji su oslobođeni krivice pred MKSR ili su odslužili kazne koje im je izrekao taj međunarodni sud. Međutim, uprkos našim najboljim naporima, mi smo, kao što je ovom Savetu poznato, u rešavanju ovog trajnog humanitarnog izazova zavisni od pomoći međunarodne zajednice. Do pronalaženja takvog rešenja, Mehanizam je pažljivo razmotrio širok spektar mera podrške koje je tim osobama u Arushi pružao MKSR i primenjuje jedan ograničeniji, rentabilniji pristup.

* * *

Gospodine predsedniče, ekscelencije, kako prelazimo u sledeći dvogodišnji period našeg rada, tokom kojeg će se dogoditi istorijsko zatvaranje MKSJ i prenošenje svih preostalih funkcija na Mehanizam, ovom Savetu obećavam da ćemo nastaviti da sažimamo i formulišemo najbolju praksu, da uvodimo inovacije gde god je to moguće i nastojimo da ostvarimo sve veću efikasnost, a da pritom nećemo nikada zaboraviti našu temeljnu ulogu suda, niti užasna zverstva koja su dovela do našeg osnivanja. Uveren sam da će, postupajući tako, Mehanizam ne samo ispuniti svoje obaveze prema

međunarodnim sudovima koji su mu prethodnici, pogođenim zajednicama u Ruandi i na prostoru bivše Jugoslavije, hrabrim žrtvama i svedocima, kao i prema ovom Savetu, već da će to učiniti u skladu s najvišim mogućim standardima. Takođe će služiti kao primer toga šta jedan međunarodni sud i jedna institucija Ujedinjenih nacija može i treba da bude, te da će predstavljati otelovljenje duboke predanosti međunarodne zajednice pravdi i vladavini prava.

Hvala vam.

* * *